

“Hep
BİRLİKTE”

GENÇ GAZETECİLER ÇALIŞTAYI
Mayıs 2021

GENÇLİK POLİTİKALARINDAN SORUMLU
GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI

GENÇ GAZETECİLER ÇALIŞTAYI

Cumhuriyet Halk Partisi
Gençlik Politikaları Genel Başkan Yardımcılığı
Genel Başkan Yardımcısı
Gökçe Gökçen

Gençlik Politikaları Platformu
Basın Çalışma Grubu

Hazırlayanlar: Yusuf Said Akçakaya, Berna Yaman, Ömer Zengin

Bu çalışma, Cumhuriyet Halk Partisi Gençlik Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı'nın "Hep Birlikte" projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Bu proje ile çeşitli meslek gruplarından ya da sorunlar temelinde bir araya gelen gençlerin dile getirdiği fikirler derlenmekte ve gençler için çözüm önerileri sunulmaktadır. Proje kapsamında konu temelli olarak çalıştaylar düzenlenerek bilgi notları ve raporlar hazırlanmakta, bu şekilde yalnızca gençlerin politika üretimine katılmaları değil, aynı zamanda tarihe not düşmeleri hedeflenmektedir.

Toplantı ana akım ve alternatif medyada görev yapan farklı platformlardan genç gazetecilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

GENÇLİK POLİTİKALARINDAN SORUMLU
GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI

www.genclikpolitikalari.chp.org.tr

1-SORUNLAR

A. Sarı basın kartı

Meslekte başlıca sorunlardan bir tanesinin basın kartı almak olduğu ifade edildi. Basın kartı verilmemesi sorununu gazeteciler, geleneksel medya çalışanlarına da 212 Sayılı Basın İş Kanunu üzerinden iş sözleşmesi yapılmamasıyla, gazetecilerin sigorta tanımlarında gazeteci yazmamasıyla, basın kartının verilmesinin Cumhurbaşkanlığı İletişim Ofisi tarafından gerçekleştirilmesiyle açıkladı. Dijital medya çalışanlarını da gazeteci olarak tanımlayan bir düzenleme olmadığı belirtildi. İktidara uzak olan gazetecilerin sarı basın kartını genellikle alamaması, birçok toplantıya katılamamasına ve gazeteci olduklarını kanıtlayamamaya neden olmaktadır. Gazetecilerin örgütlenerek bir standarda kavuşturduğu IFJ kartının değer görmemekte ve sarı basın kartına alternatif olamamaktadır.

B. Toplumsal olaylarda güvenlik

Özellikle sarı basın kartı olmayan ve sahip oldukları IFJ kartları polis tarafından kabul görmeyen gazeteciler, sahada görev yaparken gazeteci olduklarını kanıtlayamadıkları için polis şiddetine maruz kalmaktadır. Gazeteciler, özellikle son yaşanan Boğaziçi eylemlerinde bu problemle karşılaştıklarını belirttiler.

C. Düşük gelir ve güvencesizlik, sendikalaşmanın önündeki engeller

Gazeteciler, maddi zorluk yaşayan kurumların örgütlenmeyi engellemek, asgari ücretin altında çalıştırmak gibi çeşitli nedenlerle iş sözleşmelerinin 212 Sayılı Basın İş Kanunu'na göre yapılmadığını belirtmiştir. Genç gazeteciler, düşük ücretle çalışmalarının yanı sıra mesleğin getirdiği fazla mesai saatlerinin de bir karşılığı olmadığını paylaşmıştır. Bir genç gazeteci, "Ben küçüklüğümde 32. Gün programını izleyerek gazeteci olmanın hayalini kurdum. Okulumu bitirdim, 7 yıldır gazetecilik yapıyorum. Ailemden yalnızca son 6 aydır yardım almıyorum. Bu kadar çalışmama ve mesleğe dair hevesime rağmen artık gazetecilik yapmanın değil, gazeteciliği bırakmanın hayalini kuruyorum. 10 yılımı tamamladığım anda gazeteciliği bırakacağım." dedi.

Örgütlenmenin, hangi görüşten olursa olsun medya patronları açısından istenen bir durum olarak görülmediğini belirten gazeteciler, örgütlenen kişilerin işten çıkarmalarla karşı karşıya kaldıklarını belirtti. Örgütlenen çalışanların işten çıkarılması geçim kaygısı taşıyan gazetecilerin örgütlenme konusunda çekimser kalmasına neden olmaktadır.

D. İnternet gazeteciliğinin “gazetecilik” sayılmaması

Maddi sıkıntı içinde olan ve muhalif olarak tanımlanan medya kuruluşlarının Basın İlan Kurumu'ndan ilan alarak sıkıntılarını hafifletmeye çalıştığını belirten genç gazeteciler, dijital medya platformlarının gerekli düzenleme olmadığı için Basın İlan Kurumu'ndan ilan alamadığını anlatmışlardır. Gerekli düzenlemeyle ilgili muhalefetin ve kendilerinin ses çıkarmasının acil olduğunu belirten genç gazeteci, Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan dijital medya düzenlemesine dair açıklamaya da şüpheyle yaklaşılması gerektiğini belirtmiştir.

E. Basın ve ifade özgürlüğü ile sansür

Gazeteciler ve basın çalışanları, araştırmaları ve yaptıkları haberler sebebiyle kendilerini güvende hissetmemektedirler. Gazetecilerin yaptıkları haberler sebebiyle tutuklandığı ve basın özgürlüğünde 180 ülke arasında 153. sırada bulunan ülkemizde iktidarın herhangi bir eylemini ya da işlemini sorgulamanın büyük fedakarlıklar getirdiği görülmüştür. Genç gazeteciler, sansürün yalnızca belli bir partiyi eleştirme halinden de kaynaklanmadığını belirtmişlerdir. Basın İlan Kurumu'nun taraflılığı nedeniyle reklam yasağı ve çeşitli yaptırımlar yoluyla yalnızca iktidar partisine yakın medyada değil, diğer tüm siyasi partilere yakın olan basın kuruluşlarında da sansür sorununu yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

F. Stajyerliğin sömürü seviyesine gelmesi

Genç gazeteciler, mesleği tecrübe edinerek öğrenmenin bir yöntemi olarak düşünülen stajyerliğin uzun yıllar sürdüğünü belirtmişlerdir. “Stajyerlik” adı altında profesyonel gazetecilik yapılmasına rağmen gençlere gazetecilerle aynı çalışma koşulları sağlanmamakta, stajyerlik, mesleğin gerektirdiği çalışma ve dinlenme koşulları ile ücretin sağlanmaması için bir mazeret olarak gösterilmektedir. Böylece stajyerlik bir sömürü aracı haline getirilmiştir.

2-ÇÖZÜMLER

Tüm bu sorunların üzerine çözüm önerileri şu şekilde özetlenebilir;

- A. Herhangi bir medya sahibinin başka bir ticari faaliyette bulunamaması ve aktif siyasetle uğraşmaması
- B. Basında sendikalaşmanın zorunlu olması ve sendikalarda gençlerin adil temsiline sağlanması
- C. RTÜK'ün yeniden yapılandırılması ve meslek örgütleri ile üniversitelerin temsiline sağlanacağı doğrultuda değiştirilmesi
- D. Hiçbir gazetecinin gazetecilik faaliyetlerinden kaynaklı olarak tutuklanmaması
- E. Basın İlan Kurumu'nun, internet medyasını da kapsayacak şekilde yeniden yapılandırılması
 - İlan kesme yetkisine son verilmesi
 - Kamu ilanlarında siyasi iktidarın keyfi tutumunun sonlanması
 - Yerel medya lehine pozitif ayrımcılık
- F. Şeffaf ve denetlenebilir bir reyting sistemi
- G. Basın kartının meslek örgütlerinin ortak katılımıyla oluşturulacak bir kurum tarafından verilmesi ve bu kartın devlet organları nezdinde geçerli hale getirilmesi
- H. Sansürün yalnızca hukuken değil, fiilen de yasaklanması
- İ. Alternatif medya ve sosyal medya için teyit mekanizmalarının hayata geçirilmesi

GENÇLİK POLİTİKALARINDAN SORUMLU
GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI

www.genclikpolitikalari.chp.org.tr